

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 499 din 31.08.2022

Dosarul nr.: 499/2021

Petiție nr.: 4445/10.06.2021

Petent:

Reclamați: News International SA, ,

Obiect: publicarea unor articole în spațiul public cu conținut defăimătoar la adresa petentului: *“Procurorul care cercetează Newsweek și Libertatea, conectat la interlopia lui Băluță”, “Justiția română în 2021: Băluță controlează un procuror șef de serviciu din DIICOT Central”.*

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul reclamanților

2. News International SA, cu sediul social în București, Blvd. Mărășești nr. 65-67B, Sector 1
3. cu adresa de comunicare a actelor procesuale la News International SA, cu sediul social în București, Blvd. Mărășești nr. 65-67B, sector 1
4. cu adresa de comunicare a actelor procesuale la News International SA, cu sediul social în București, Blvd. Mărășești nr. 65-67B, sector 1

II. Citarea părților

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare a părților, pentru termenele stabilite în data de 27.07.2021 și 16.11.2021.
6. Părți prezente.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 4445/10.06.2021, petentul susține că la data de 26 mai 2021, respectiv 17.05.2021, au fost publicate pe site-ul www.newsweek.ro, două articole

CONSILIUL NAȚIONAL
pentru **COMBATEREA**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărăcineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

intitulate "Procurorul care cercetează Newsweek și Libertatea, conectat la interlopul lui", "Justiția română în 2021: controlează un procuror șef de serviciu din DIICOT Central".

8. Petentul susține că articolele realizate și publicate în spațiul public de către reclamați prezintă informații neadevărate de natură discriminatorie, care i-au încălcat dreptul la onoare, demnitate și viață privată.

Astfel, acesta arată că apelativele folosite (mafiot, interlop) îl prezintă în fața cetățenilor ca fiind titularul unor fapte însă pentru care nu există o hotărâre de condamnare.

9. Petentul susține că afirmațiile publicate sunt de natură să determine personalul din cadrul Primăriei și al altor instituții publice, familia, prietenii și oamenii din jurul său, precum și comunitatea locală din Sectorul 4 să-și ridice reale semne de întrebare cu privire la caracterul și probitatea acestuia și la activitatea pe care o desfășoară.

10. Petentul apreciază că s-a depășit cu mult dreptul de informare și libertatea de exprimare, iar afirmațiile mincinoase și calomniile adresate sunt de natură a-l defavoriza nejustificat.

Susținerile reclamațiilor

11. Reclamații susțin că afirmațiile cuprinse în articolele de presă sunt protejate de prevederile Art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului, având în vedere următoarele aspecte:

Libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care incomodează orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fărăde care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător

- **chiar dacă** afirmațiile analizate incomodează petentul, în momentul în care o persoană candidează pentru o funcție publică trebuie să accepte criticile aduse privind persoana sa, activitățile din trecut ori aprecierile privind personalitatea lui.

Convenția nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general, afirmațiile privind persoanele care candidează la o funcție publică ating interesul general.

Reclamații susțin că, în raport de fundamentul juridic al sesizării petentului **nu sunt incidente prevederile Art. 15 al O.G. nr. 137/2000.**

12. Curtea Europeană a Drepturilor Omului analizează, în ordine, următoarele aspecte: • existența unei limitări a libertății de exprimare; • legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin - existența unei norme juridice care prevede restrângerea; - calitatea normei juridice, și anume accesibilitatea; precizitatea; previzibilitatea normei; • legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția.

Reclamații consideră că orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natura contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

Mai mult, prin raportare la conținutul articolelor de presă, reclamații arată că raționamentul autorului articolelor incriminate este fondat pe împrejurări concrete de fapt, fiind rezultatul unei veritabile anchete jurnalistice (sens în care, inclusiv în cuprinsul

articolului se regăsesc elementele ce au făcut parte din ancheta jurnalistică ce a stat la baza publicării celor două articole).

13. Prin urmare, conținutul articolelor respectă rolul indispensabil care în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului se acordă presei respectiv de “câine de pază” într-o societate democratică, în deplin acord și cu dispozițiile Art. 30 din Constituția României care asigură libertatea de exprimare, **presei revenindu-i sarcina de a comunica, pentru îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților sale, informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte de interes general** (Cauza De Haes și Gijssels împotriva Belgiei, Colombani și alții împotriva Franței).

Ca atare, având în vedere cele expuse anterior, reclamații susțin că **Articolul 15 din O.G. nr.137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **nu își găsește aplicabilitatea în speță, neexistând nicio formă de discriminare în articolele invocate.**

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

14. Constituția României:

Articolul 16 Egalitatea în drepturi:

”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”

Articolul 30 Libertatea de exprimare: (1) *Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de* (6) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

15. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Articolul 2 alin. (1): ”Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Articolul 2 alin. (5): “Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”

Articolul 15 (1) Dreptul la demnitatea personală: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

16. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

Articolul 10

alin. (1): “Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare”.

alin. (2): “Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”.

Articolul 14 Interzicerea discriminării: “Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Principiile de analiză

17. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

18. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții:**

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

20. Raportat la obiectul petiției, Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate a persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile petentului, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

-să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

-să urmărească un scop legitim,

-să fie necesară într-o societate democratică și

-să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

21. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei,).

22. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K.).

Exprimarea unei opinii presupune, în concret, exprimarea unei judecăți de valoare, ceea ce are o importanță deosebită sub aspect probator, deoarece, așa cum a decis Curtea în jurisprudența sa -cauza De Haes et Gijsels c. Belgiei - (**mai ales raportat la libertatea presei**), exactitatea judecăților de valoare nu poate fi demonstrată așa cum pot fi demonstrate faptele concrete, iar a pretinde o asemenea probă ar duce inevitabil la o îngărđire nepermisă a libertății de opinie.

23. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării.

În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

24. Din punct de vedere al stabilirii existenței elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director va reține că apelativele „mafiot”, „interlop”, independent de faptul că nu fac referire directă la petent ci la persoane considerate ca făcând parte din anturajul acestuia, nu reprezintă afirmații discriminatorii.

25. În concluzie, neexistând în articolele publicate de reclamați elemente de incitare expresă la ură pe criteriul funcției publice, Colegiul director va constata că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, (fapta se încadrează în limitele libertății de exprimare).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu cinci voturi pentru și trei împotriva,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta se încadrează în limitele libertății de exprimare.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

Data redactării 22.09.2022

Hotărâre redactată și motivată de: HG, APG

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.